

Sygn. akt VI GC 905/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 08 grudnia 2017 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **R. P.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 905/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 sierpnia 2016 roku złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, sprecyzowanym pismem z datą w nagłówku „dnia 23 stycznia 2017 roku” (k. 12-15 akt), powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego R. P. kwoty 1 165,32 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 29 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony łączyła umowa konta, w ramach którego uruchomiono pozwanemu w dniu 11 lutego 2008 roku limit kredytowy umożliwiając mu obciążanie rachunku bieżącego do wysokości przyznanego limitu. Pozwany natomiast zobowiązał się do zapewnienia wpływów na rachunek pokrywających wykorzystaną kwotę limitu oraz naliczone odsetki na warunkach określonych w umowie i regulaminie. W związku z tym, że pozwany nie uregulował swoich należności, powód w dniu 21 marca 2016 roku wypowiedział pozwanemu przedmiotową umowę.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 lutego 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNC 5967/16 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany R. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że zawarcie umowy o przedmiotowy rachunek bankowy nastąpiło w związku z zawartymi wówczas przez niego z bankiem umowami kredytowymi i w związku ze spłatą tych kredytów, pozwany pozostawał w przekonaniu, że towarzyszyło temu zamknięcie wszystkich produktów około kredytowych, o co wnosił. Nadto, pozwany wskazał, że dołączone do pozwu dokumenty nie stanowią w żaden sposób dowodu na udzielenie ani posiadanie limitu w rachunku bankowym i jego wykorzystanie. Pozwany zakwestionował także datę wymagalności roszczenia określoną na dzień 21 marca 2016

roku podnosząc, że wymagalność poszczególnych opłat następowała cyklicznie, a zatem miała miejsce wcześniej, w związku z czym podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał także, że saldo na rachunku bankowym wynosiło zero, zaś od dnia 01 kwietnia 2011 roku nie prowadzi on już działalności gospodarczej.

Na rozprawie w dniu 08 grudnia 2017 roku pozwany R. P. dodatkowo podniósł także zarzut wygaśnięcia umowy w związku z treścią art. 60 ustawy Prawo bankowe oraz wskazał, że nie została wykazana podstawa do naliczania opłat za prowadzenie rachunku bankowego w kwocie 38 złotych miesięcznie, pozwany bowiem nie otrzymał żadnej korespondencji, w tym stosowanych regulaminów, na swój aktualny adres znany również bankowi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lutego 2008 roku (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. – poprzednik prawny (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. oraz R. P. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) zawarli umowę konta, której przedmiotem było przechowywanie środków pieniężnych oraz przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Za czynności związane z prowadzeniem konta pobierane miały być opłaty i prowizje zgodne z Tabelą Opłat i Prowizji dla Małych Firm.

umowa konta – k. 38-39 akt, potwierdzenie otwarcia firmowego rachunku bankowego – k. 40 akt

W dniu 31 grudnia 2010 roku R. P. wypłacił wszystkie zgromadzone na przedmiotowym rachunku bankowym środki. Saldo rachunku bankowego na dzień 04 stycznia 2011 roku wynosiło zero.

R. P. nie wykonywał na tym rachunku bankowym żadnych operacji.

Od dnia 30 kwietnia 2013 roku za prowadzenie rachunku bankowego zaczęły być naliczane opłaty w kwocie 15 złotych, a od maja 2014 roku – w kwocie 38 złotych. Na rachunku bankowym dopisywano również odsetki od limitu zadłużenia.

zestawienie transakcji na rachunku bankowym – k. 78-83 akt

W kwietniu 2011 roku R. P. zakończył prowadzenie działalności gospodarczej.

niesporne

Pismem z datą w nagłówku „dnia 15 lutego 2016 roku” (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wypowiedział R. P. umowę rachunku bankowego oraz umowę karty z dniem 21 marca 2016 roku.

wypowiedzenie wraz z dowodem nadania i zwrotu niepodjętej przesyłki – k. 41-43 akt

W dniu 29 sierpnia 2016 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, z którego wynikała zaległość z tytułu umowy konta z dnia 12 lutego 2008 roku na kwotę 1 165,32 złotych.

wyciąg z ksiąg bankowych – k. 44 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych, nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane w zakresie ich mocy dowodowej przez żadną ze stron. Pozostałe dokumenty dołączone do akt nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności. Sąd wziął pod uwagę również oświadczenia stron uwzględniając je jednakże w takim jedynie zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego R. P. kwoty 1 165,32 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 29 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z umowy konta łączącej pozwanego z poprzednikiem prawnym powoda – (...) SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. oraz faktu nieuregulowania wykorzystanego przez pozwanego w ramach tego konta limitu zadłużenia.

Poza sporem pozostawało, że pozwanego R. P. oraz poprzednika prawnego powoda łączyła umowa konta zawarta w dniu 12 lutego 2008 roku, której przedmiotem było przechowywanie środków pieniężnych oraz przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Nie było więc wątpliwości, że strony zawarły umowę rachunku bankowego w rozumieniu art. 725 k.c. Jednocześnie z treści umowy nie wynikało, ażeby powód udzielił w ramach tego rachunku bankowego pozwanemu R. P. kredytu w formie limitu zadłużenia, na tę okoliczność, jak również i ewentualną wysokość owego kredytu (limitu), powód nie przedłożył bowiem żadnych dowodów, w szczególności np. umowy o limit w ramach konta, czy stosownych regulaminów.

W tej sytuacji, zdaniem Sądu, o ile powód wykazał, że strony łączyła umowa rachunku bankowego o treści określonej w art. 725 k.c., to nie wykazał, że strony łączyła umowa kredytu, z której to umowy powód wywodził swoje żądanie – czym innym jest bowiem żądanie zaległych należności wynikających np. z nieuregulowanych opłat za prowadzenie rachunku bankowego, a czym innym jest żądanie zwrotu należności stanowiących wykorzystany limit zadłużenia (kredyt).

Jednocześnie wskazać należy, że za zasadny uznać należało także zarzut pozwanego dotyczący wysokości dochodzonego roszczenia w postaci niewykazania przez powoda także podstawy, na której opiera on swoje żądanie domagając się kwoty 38 złotych tytułem opłaty za prowadzenie rachunku bankowego, powód również i na tę okoliczność nie przedstawił żadnego dowodu w postaci choćby tabeli opłat i prowizji, tym bardziej, że otrzymanie takich dokumentów pozwany również kwestionował (nie kwestionując jednakże opłaty ustalonej na poziomie 15 złotych). Niedołączenie przez powoda tabeli opłat i prowizji powoduje, że w sytuacji kwestionowania zasadności, terminu wymagalności (w tym okoliczności, że opłaty te miały charakter terminowy), czy wysokości tych opłat przez pozwanego, żądanie powoda pozostaje nieudowodnione tak co do zasady, jak i wysokości – nie jest bowiem możliwa ocena, czy opłaty były naliczane z prawidłową częstotliwością i w prawidłowych terminach, czy terminy te w ogóle były określone (co wpływa na wymagalność roszczenia). Również niewykazane pozostało roszczenie powoda w zakresie odsetek od limitu zadłużenia, jako, że powód nie wykazał sposobu ich wyliczenia, tj. od jakich kwot były one naliczane, w jakiej wysokości i za jaki okres. Nadto Sąd zważył, że łącząca strony umowa rachunku bankowego została zawarta na czas nieoznaczony, a zatem zawierając taką umowę strony mogły uzależnić jej rozwiązanie przez wypowiedzenie od zaistnienia pewnych okoliczności faktycznych. Zgodnie z § 1 ustęp 2 umowy, zasady jej wypowiedzienia określone zostały w regulaminie, jednakże powód nie przedłożył żadnego regulaminu w tym przedmiocie, co uniemożliwia Sądowi dokonanie oceny zasadności i prawidłowości wypowiedzenia umowy dokonanego przez powodowy bank w dniu 15 lutego 2016 roku, zwłaszcza w sytuacji kwestionowania przez pozwanego tej okoliczności, a przez to również i terminu wymagalności całego roszczenia. Nie jest bowiem w tej sytuacji wystarczające przedłożenie przez powoda jedynie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy rachunku bankowego i umowy karty, konieczne jest bowiem ustalenie, czy zaistniały podstawy do dokonania takiego wypowiedzenia oraz prawidłowości jego złożenia. Odnosnie zaś wskazywanej przez pozwanego okoliczności doręczenia tego wypowiedzenia na nieaktualny adres pozwanego, to wskazać należy, że pozwany nie wykazał, że zgodnie z § 5 umowy z dnia 12 lutego 2008 roku poinformował powodowy bank o zmianie adresu. Nie jest zaś wystarczające wskazywanie przez pozwanego, że w przypadku innych umów z powodem, korespondencja była mu wysyłana pod inny adres.

Wobec powyższego mając na uwadze, że Sąd nie może orzekać ponad żądanie i jest nim związany, powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu na podstawie art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (test jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1988 ze zmianami) w zw. z art. 6 k.c. a contrario.

Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że w przedmiotowej sprawie powód domagał się kwoty 1 165,32 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 29 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, przy czym jak wynikało z przedłożonej przez powoda w toku procesu historii rachunku bankowego pozwanego – zadłużenie pozwanego miało wynikać z nieuregulowanych opłat za prowadzenie rachunku bankowego, stąd też Sąd rozważył zasadność powództwa opartego na żądaniu zwrotu tychże opłat, uznając, że podlegałoby ono także oddaleniu z przyczyn wskazanych poniżej.

Przede wszystkim, nie ulegało wątpliwości, że sprawa niniejsza podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, bowiem zgodnie z art. 505¹ pkt 1 k.p.c. przepisy o postępowaniu uproszczonym stosuje się w sprawach o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych (według stanu prawnego na dzień wniesienia pozwu). Zgodnie zaś z treścią art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest niedopuszczalna. Przepisów art. 75 – 85 k.p.c. oraz art. 194 – 196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się. Powyższy przepis stanowi niewątpliwie odstępstwo od obowiązujących w zwykłym procesie zasad dopuszczających przedmiotową zmianę powództwa (art. 193 § 1 k.p.c.) oraz zmiany podmiotowe. Trzeba przy tym wskazać, że obowiązujący w postępowaniu uproszczonym zakaz przedmiotowej zmiany powództwa jest zakazem bezwzględnym, co oznacza, że dotyczy zarówno zmiany żądania, jak również zmiany podstawy faktycznej żądania zgłoszonego w pozwie. Należy tym samym przyjąć, że czynność procesowa strony powodowej zmierzająca do przedmiotowej zmiany powództwa jest bezskuteczna nawet wtedy, gdy nowe żądanie nadaje się również do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

Powództwo identyfikowane jest przez żądanie i jego podstawę faktyczną. Przedmiotowa zmiana powództwa może polegać na przekształceniu obu tych elementów składowych, bądź jednego z nich. Może zatem wyrażać się w zmianie ilościowej, polegającej na rozszerzeniu albo ograniczeniu pierwotnego żądania, bądź jakościowej prowadzącej do zmiany żądania – jego przedmiotu albo rodzaju żądanej ochrony prawnej – lub polegać na przekształceniu podstawy faktycznej powództwa (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 02 grudnia 2004 roku, sygn. akt II CK 144/04, podobnie w wyroku z dnia 20 października 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 298/05).

W niniejszej sprawie w toku postępowania powód przedstawił historię operacji na rachunku bankowym pozwanego R. P., z której wynikało, że zadłużenie powstałe na tym rachunku bankowym (w wysokości stanowiącej żądanie pozwu) wynikało w istocie nie z wykorzystanego kredytu, lecz z naliczanych, a nie uiszczonych przez pozwanego opłat za prowadzenie rachunku bankowego.

Zmiana podstawy faktycznej żądania polega na uzasadnieniu tego samego żądania innymi okolicznościami faktycznymi. O zastąpieniu podanej pierwotnie podstawy faktycznej, nową podstawą w sprawie o świadczenie można mówić wtedy, gdy zmiana okoliczności faktycznych powoduje, że żądanie (choć tak samo sformułowane, np. dotyczące zapłaty takiej samej sumy pieniężnej) nie jest już tym samym, gdyż inne jest materialnoprawne źródło obowiązku, którego realizacji powód dochodzi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 listopada 2004 roku, sygn. akt V CK 246/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1998 roku, sygn. akt III CKN 32/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 96.) – sytuacja taka występuje zaś w niniejszym postępowaniu, jeszcze raz podkreślić należy, że czym innym jest żądanie zaległych należności wynikających z nieuregulowanych opłat za prowadzenie rachunku bankowego, a czym innym jest żądanie zwrotu należności stanowiących wykorzystany limit kredytu, inne jest bowiem materialnoprawne źródło obowiązku pozwanego.

W ocenie Sądu nie było natomiast podstaw do uznania, że doszło do rozwiązania umowy rachunku bankowego z mocy prawa. Zgodnie z treścią ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (test jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1988 ze zmianami) w sytuacji braku odmiennych ustaleń w umowie rachunku bankowego, ulega ona rozwiązaniu, gdy w ciągu dwóch lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek, a stan środków pieniężnych na tym rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tej umowie. Zdaniem Sądu przesłanki z tego przepisu nie zostały spełnione, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika wprawdzie, że w okresie od stycznia 2011 roku do końca kwietnia 2013 roku na rachunku bankowym nie było żadnych operacji, w tym nawet naliczania opłat za jego prowadzenie oraz naliczania odsetek. Jednakże z treści umowy z dnia 12 lutego 2008

roku, nie wynika także, ażeby strony wprowadziły kwotę minimalną stanu środków pieniężnych na przedmiotowym rachunku. W przypadku zaś, gdy kwota ta nie jest określona, rozwiązanie umowy nie jest możliwe, co w doktrynie nie budzi wątpliwości. Przepis art. 60 ustawy Prawo bankowe ma charakter dyspozytywny, strony mogą więc w umowie w ogóle wyłączyć możliwość jej rozwiązania w wypadku wskazanym w tym przepisie albo wprost, albo właśnie przez nieokreślenie kwoty minimalnej. Sąd miał przy tym na uwadze, że sam pozwany wskazywał, że kwota taka nie została określona. Wobec tego przepis powyższy nie mógł znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Dokonując oceny zasadności roszczenia dochodzonego pozwem przypomnieć należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, a według treści art. 232 k.p.c. strona w postępowaniu sądowym zobowiązana jest wskazywać fakty oraz dowody na potwierdzenie swoich twierdzeń. Jest przy tym rzeczą oczywistą, że powództwo winno być udowodnione tak co do zasady, jak i co do wysokości.

Wskazać także należy, że zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradiktoryjności Sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, sygn. akt I CKU 45/96). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem, a nie obowiązkiem Sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Wobec powyższego, w myśl art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., to strona powodowa była zobowiązana wskazać dowody dla stwierdzenia faktu istnienia wierzytelności i jej wysokości, tj. dowody pozwalające zweryfikować zasadność żądania, prawidłowość wysokości dochodzonej kwoty i naliczonych opłat, zwłaszcza z uwagi na stanowisko pozwanego, który roszczenie to kwestionował. W tej sytuacji to powód powinien wykazać zasadność kwoty dochodzonej niniejszym pozwem i przytoczyć oraz udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające jej dochodzenie i wysokość. Tymczasem strona powodowa nie przedstawiła dowodów, z których wynikałby obowiązek zapłaty przez pozwanego należności z tytułu wykorzystanego kredytu w dochodzonej pozwem wysokości na rzecz powoda. Z pewnością bowiem sama umowa rachunku bankowego i sporządzony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych, czy zestawienie operacji na rachunku bankowym nie stanowi wystarczającego dowodu na udzielenie pozwanemu R. P. kredytu (w postaci limitu zadłużenia), wysokość kwoty dochodzonej pozwem, zwłaszcza wobec licznych zarzutów pozwanego tak co do zasadności roszczenia, jego wysokości, jak i wymagalności.

Mając na względzie powyższe Sąd powództwo jako nieudowodnione oddalił na podstawie art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (test jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1988 ze zmianami) w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario.

O kosztach postępowania w punkcie II wyroku orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę, która przegrała niniejsze postępowanie.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 04 stycznia 2018 roku